Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 73. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 19-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 19, 1985 No. 73. VOL. XCII

Проголошують Богослуження в Бавнд Бруку

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Консисторія УПЦ). — В неділю, 21-го квітня ц.р., тут на цвинтарі Церкви-Пам'ятника відбудуться традиційні поминки по спочилих у Бозі братах і сестрах, що життя своє віддали за віру і правду Христову та волю і державність українського народу, як і по всіх похованих на цьому цвинтарі.

Порядок відправ: год. 9.30 раньку - початок Соборної Архиєрейської Св. Літургії; год. 12-та в полудне — процесія до центрального Хреста на цвинтарі, перед яким буде відправлена Панахида. Після цієї Панахиди - відправи Панахид над окремими могилками.

Паркування коло Дому Української Культури виключно для тих, що придбають квитки на терен Оселі св. Апостола Андрія. Місцева порядкова поліція просить про обов'язкове дотримання цієї передумови. Недотримання її позбавлятиме права на паркування в С. Бавнд Бруку.

Дохід призначений на опіку над могилками самотніх покійників.

Відбудеться проща в День Матері

Філядельфія. — Щорічна проща в честь Пресвятої Богородиці Марії відбудеться в неділю, в День Матері, 12-го травня, на площі при матірнім домі Сестер Василіянок у Факс Чейс Менор, Па.

Архиєпископ-Митрополит Стефан Сулик відправить Архиєрейську Божественну Літургію в співслуженні Владики Василя Лостена, Єпископа Стемфорду, і Роберта Москаля, Єпископа св. Йосафата в Пармі, о годині 11-ій вранці. Божественні Літургії в авдиторії при манастирі відслужаться в год. 9-ій вранці і 1-ій по полудні.

Отці сповідатимуть вранці. Благословення води і релігійних речей та спільна вервиця відбудуться по полудні при гроті.

Традиційна процесія до гроти Пресвятої Богородиці, з відспіванням Молебня, слідуватиме о год. 3-ій по полудні. Всі релігійні товариства і організації просяться злучитися з учасниками та стати до процесії зі своїми відзнаками і прапорами.

Писанка популяризує Український Музей

Ню Йорк. — Щороку великодні програми Українського Музею в Ню Йорку, які включають виставку кілька сот писанок, показ техніки писанкарства та курси писанкарства, викликають помітне зацікавлення американської преси, телевізії й публіки.

Цього року „Ню Йорк Таймс" помістив три рази нотатки про програми Музею зі знімкою працівників зайнятих влаштуванням виставки. „Ню Йорк Пост" помістив подібні нотатки два рази, як теж „Католік Ню Йорк", журнал „Кю" та довідник бюра конвенцій в Ню Йорку. Крім того про виставку й демонстрації писанкарства в Музеї помістили інформації одна китайська і одна японська газети.

Телевізійні станції, канали чч. 2, 4 і 5, як теж „кабельна" станція показували техніку українського писанкарства з демонстрації в Музеї.

Після кожної такої згадки в пресі чи телевізії сотні осіб відвідують Український Музей, де оглядають не лише виставку писанок, але теж постійну виставку українського народного мистецтва та фотографічну виставку української іміграції в Америці. Цього року у великодній час Український Музей відвідало біля 3,000 осіб, в тому 30 екскурсій з різних шкіл — українських та американських.

У. ЛЮБОВИЧ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Филядельфія. — Місцева Окружна Управа Союзу Українок Америки запрошує громадянство на авторський вечір письменниці Уляни Любович, що відбудеться в неділю, 5-го травня, в год. 3-ій по полудні в залі Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд.

Український науковець очолює міжнародну конференцію

Торонто (Я.С.). — Міжнародний симпозіюм в ділянці аґльомерації металів відбудеться тут в днях 2-5-го червня ц.р.

Аґльомерація — це доволі нова ділянка, яку широко використовують у модерних металевих індустріях, де концентрат металів перетворюють у малі кульки, що уможливлює кращий і дешевий перевіз та більш економічну продукцію. І тому не диво, що конференція ця викликала велике зацікавлення у науковців тої ділянки з цілого світу. На конференцію вже зголосилось біля 100 доповідачів з Америки, Канади Европи, Південної Америки, Індії, Японії та Австралії.

Головою тої конференції є відомий український науковець, професор університету Вотерлу, д-р Іван Винницький.

Проф. Винницький є передовим знавцем ділянки аґльомерації, написав понад 40 праць та має 10 патентів в ділянці хемічної металюрґії. Докротар з металюрґії проф. І. Винницький зробив в Торонтонському університеті, післядокторську працю продовжував у відомому Макс Плянк інституті в Ґеттінґені, Німеччина. Також був був запрошений як науковий дорадник до Канадського дослідчого інституту в Оттаві та до Мельборну в Австралії.

Д-р Винницький є відомий зі своєї праці в українській громаді, зокрема в Пласті.

Заступником голови та одним з найближчих співробітників д-ра І. Винницького у підготові та переведенні цієї конференції є д-р М. О. Головатий з Індіяна університету.

ЕСПАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ХУАН Карльос і королева Софія розпочали в неділю, 14-го квітня ц.р., чемностеву візиту в Арґентині. Король Карльос, який останньо відвідував Арґентину за владування там військової хунти в 1978 році заявив, що має в пляні зустрінутись з родинами пропавших без вістей еспанців, що їх правдоподібно військова хунта наказала замордувати. Це бажання короля Карльоса втягнуло його тим самим у контроверсійні проблеми Арґентини, які там живо дебатуються на сторінках преси, а саме про поширення в тій країні прав людини.

ІЗРАЇЛЬ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПРОЦЕСУ НАД І. ДЕМ'ЯНЮКОМ

Єрусалим. — Речники ізраїльського уряду заявили у вівторок, 16-го квітня ц.р., кореспондентам, що Ізраїль зібрав велику кількість документації проти Івана Дем'янюка, званого в концентраційному гітлерівському таборі Треблінка в Польщі „Іваном Грізним", обвинуваченого в замордуванні тисячі жидів під час Другої світової війни.

Американська газета з Ню Джерзі „Стар Леджер" у числі з 17-го квітня ц.р., помістила довшу інформацію аґентства ЮПІ про те, як то Ізраїль приготовляється до „прийняття" І. Дем'янюка після того коли стало відомим, що федеральний суддя Френк Баттісті наказав арештувати його і приготовити всю документацію для видачі в руки ізраїльського правосуддя. Газета пише, що І. Дем'янюк буде першою особою, якого ЗСА видадуть, якщо видадуть, Ізраїлеві і він буде другою з черги особою після Адольфа Айхмана, якого ізраїльський суд судитиме за воєнні злочини, зглядно за злочини доконані на жидах під час війни. „Айхман був масовим вбивцею і видавав накази про вбивство з-поза свого бюрка, - заявив заступник інспектора поліційного уряду в Ізраїлі Менахем Руссак, тут ми маємо до діла з людиною, яка виконувала це діло власними руками".

Очевидно, Руссак, подібно як раніше свідки з Ізраїля на процесі І. Дем'янюка, вдався, не зважаючи на те, що він професіоналіст, до фразеології. Він заговорив про „цілі гори доказів проти Дем'янюка, про 900,000 жидів, які загинули в Треблінці в 1942-43 роках, про легендарну вже залізну палицю „Івана Грозного", якою він розправлявся чомусь тільки з жидівськими в'язнями Треблінки, газову камеру, так ніби це все залежало від однієї особи скільки в ній згине в'язнів, і американське правосуддя, яке чомусь тримає так довго воєнних злочинців, яких він начислив (подібних до „Івана Грізного") аж 250 тільки в ЗСА.

З інформацій поміщених у згаданій газеті, так і висуваються пересуди, хоч суд в Ізраїлі над І. Дем'янюком ще не розпочався, якщо взагалі розпічнеться, і вини підсудному ще не доказано.

Міністер справедливости в уряді прем'єр-міністра Шімона Переза Моше Ніссім заявив, що він надіється на встановлення прецеденту, бо він цілком підтримує думку про 250 злочинців і вбивників жидів, які спокійно живуть в ЗСА і яких треба поставити „на суд справедливости".

„Стар Леджер" пише, що І. Дем'янюкові грозить в Ізраїлі досмертна тюрма, або смертна кара.

Інформують про дослідження переслідувань вірних в Україні

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — При кінці березня ц.р. загостила до Гарвардського університету Леона Кожевнікова, директорка інформаційного відділу Кестон коледжу. Кестон коледж це англійська установа, яка веде систематичні досліди й студії утисків релігії в комуністичних країнах. Як відомо, УНІГУ заініціював спільний з Кестоном проєкт дослідів і документування переслідування релігії в Україні.

Завдяки субсидії із Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) можна було заанґажувати Андрія Сороківського на становище постійного члена-співробітника Кестон Коледжу, для ведення студій мартирології Української Церкви та слідкування за теперішніми жорстокими намаганнями окупанта нищити духовне життя українського народу заборонами якоїнебудь самостійної релігійної діяльности.

На спільному полуденку у факультетському клюбі університету гостей: Л. Кожевнікову (з Великої Брітанії), Дейвида Зьомека (представник Кестону на Америку), Джошуа Рубінстіна та Й. Ратвена Раєна (представник Міжнародної Амнестії) привітали д-р Джеймс Мейс (УНІГУ), о. диякон Богдан Тарнавський і Лідія О. Стецик (ФКУ) та д-р Ґльорія Єдинак-Мейс (Приятелі Українського Гарварду).

Дружню виміну думок розпочав д-р Мейс, подаючи короткий нарис причин, що зумовили необхідність затруднити в Кестон коледжі спеціяльного дослідника стану релігійного життя в Україні.

Кестон коледж є однією з кращих установ західнього світу, яка пильно і систематично слідкує за совєтською антирелігійною політикою. Повночасовий дослідник явищ тієї жорстокої політики Москви в Україні є необхідністю для повноцінної дослідницької праці Кестону, бо в Україні пробивається більш очевидно бажання віруючих оновити релігійне життя народу.

Безжалісна ліквідація Української Католицької та Української Автокифальної Православної Церков штовхнула комуністичний режим підтримувати насаджування та розвиток Російської Православної Церкви, яка має завдання відогравати ролю інституції для національного (російського) інтеґрування, хоч одночасно діяльність тієї режимної Церкви суворо обмежується на корінній території Росії. Ця викривлена і штучна, пристосована для імперських задумів Москви, географія Російської Православної Церкви проявляється в тому, що більшість російських церков є в Україні, а понад одна четверта із всіх церков під зарядом Московської патріярхії є на землях традиційно католицької Західньої України, де совєтський режим висуває російську церкву як суперника та поборника катакомбної Української Католицької Церкви.

Теж і значна більшість християн-протестантів Совєтського Союзу проживає на землях України.

„Якщо хочемо зрузуміти як слід проблеми релігії в Совєтському Союзі, то необхідним є уважно простудіювати перш за все стан релігії в поневоленій Україні", — сказав д-р Мейс.

Л. Кожевнікова, що прибула до ЗСА на запрошення Бейлор університету виступити з доклад⊕м на конференції про релігію в СССР, підкреслила, що А. Сороківський виявився цінним співробітником у зусиллях Кестону віднотувати явища переслідування релігії в комуністичних країнах, завдяки його бездоганному знанню української мови, як теж основному знанню історії та складних обставин культурно-релігійного життя українського народу. Вона висловила теж готовість Кестон коледжу прилучитись до починань Українського Гарварду в подготовці величного ювілею — Тисячоліття Християнства в Україні.

Відтак розмови повернено на розгляд долі політичних в'язнів в СССР, зокрема українців, що їх переслідує Москва за їхні релігійні переконання та українську національну свідомість.

Рішено постійно зміцнювати співпрацю УНІГУ, Кестон коледжу та ФКУ для ефектовного розповсюдження на Заході вичерпних інформацій про жорстокості Москви в поборюванні релігії в Україні.

Підсичують обвинувачення проти С. Ковальчука

Київ. — Київська газета „Молодь України" помістила у числі з 2-го квітня ц. р. нібито розповідь Святослава Пирожка, лавреата премії імені Ярослава Галана з міста Любомль, Волинської області, де проживає Петро Котович, колишній в'язень гітлерівських концтаборів, який, як каже Пирожко, обурюється, „поступуванням американської адміністрації президента Роналда Реґена" і заявляє, що „нам, жертвам, не вірять, а вбивцям вірять!".

Йдеться у цій „розповіді" про Сергія Ковальчука, українця з Філядельфія, якому американський суд відібрав був громадянство, але в жовтні 1984 року анулював вирок про позбавлення громадянства ЗСА, виправдав С. Ковальчука з браку доказів про його злочинну заанґажованість.

З цього і почалися посилені совєтські напади на С. Ковальчука у підсовєтських видання, зокрема в періодичній пресі і КҐБівській рептільці „Вісті з України", яка спеціялізується у виливанні помий на голови колишніх політичних еміґрантів, а тепер громадян багатьох демократичних держав світу.

Очевидно, КҐБ використав П. Котовича, як свідка не тільки проти С. Ковальчука, але також проти інших немилих їм осіб, особливо тоді, як до Совєтського Союзу приїхали американські „гості", тобто представники Департаменту справедливости, зглядно його відділення, яке займається розслідуванням і розшуками за воєнними злочинцями, широко використовуючи при тому совєтські „натейповані" свідчення типу свідчень П. Котовича.

„Коли до нас приїхали американські юристи, - розповів Котович вже згаданому совєтському лавреатові, - я подумав: є правда і в Америці. Не може ні божий, ні людський суд дозволити, щоб убивця сотень людей ходив по землі". Газета „Молодь України" твердить, що С. Ковальчук під час окупації гітлерівцями території України був заступником коменданта поліції містечка Любомль на Волині. „Він знущався над людьми, як хотів, - говорить П. Котович, - а мене ким бігав в дитинстві одними стежками, відправив до Освенціма".

Як і треба було сподівати ся, серед численних обвинувачень на першому місці „красується" обвинувачення С. Ковальчука у вбивстві жидів і то вичисляється скільки то він їх забив і якого групового віку. Хто вів тоді таку статистику? Тільки аґенти КҐБ з метою використання цієї статистики проти кожного. Червоною ниточкою в інформації-розповіді тягнеться домагання видати Ковальчука і, самозрозуміло йому подібних, в руки совєтського правосуддя.

Від себе С. Пирожко каже що П. Котович має слушність. „Передачі військових злочинців країні, де вони здійснили злочини, вимагають і міжнародні закони. Досі із ЗСА депортовано лише кілька злочинців, до того ж жоден з них не висланий со доціялістичних країн, де вони здійснювали злочини".

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ і Польща погодилися на відновлення полетів пасажирських літаків. Як відомо, Вашінґтон припинив був такі полети в 1981 році, як польський комуністичний режим проголосив був воєнний стан у тій країні і почав переслідувати активістів робітничої профспілки „Солідарність" та інші дисидентські групи. Віднова полетів відкриває нову сторінку співпраці Польської Народної Республіки з Америкою, заявив польський міністер авіяції ген. Юзеф Собєрай.

ПРИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ найближчих співробітників Президента найбільшу владу приписують Джеймсові А. Бейкерові, що має пост секретаря скарбу. Як вияснив Роналд Реґен, в цій реорганізації він задумує сім дорадчих комісій до поодиноких департаментів, що досі діяли, зредукувати до двох, а це до економічної комісії під проводом Дж. Бейкера і комісії для справ внутрішніх під проводом головного прокуратора Едвина Міса.

ВРАЗ ІЗ ДЕМОНСТРАЦІЯМИ на університеті Колюмбія в Ню Йорку проти расизму в Південній Африці також почалися демонстрації студентів в університеті Каліфорнії в Берклі. При демонстраціях арештовано 158 студентів, яких однак скоро звільнено.

ФЕДЕРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ харчами і ліками дало дозвіл на продажу щіплянки проти бактерійного менінґіту який звичайно загрожує дітям. Пересічно на цю недугу вмирає річно в ЗСА біля 1,000 дітей нижче 5 років життя. Щіплянка буде охороняти перед цієї небезпечною недугою дітей у віці 2-6 років.

ВЕРХОВНИЙ СУД В ЗСА дозволив аґенції Сі-Ай-Ей на задержання в тайні перед публікою джерела своїх інформацій, коли того вимагає національна безпека, але також в інших випадках. Тим Верховний Суд відкинув право на свободу інформації, яке існує в ЗСА, але не може бути застосоване у випадках розвідки. Рішення Верховного Суду перейшло одноголосно.

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ В ЗСА подало до загального відома, що 47 відсотків родин користуються якоюсь державною допомогою у щоденному житті, а це медікер, соціяльним забезпеченням або харчовими картками.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ ТОМАС КЕЙН проголосив з днем 17-го квітня ц.р. критичний стан вживання води у майже цілому стейті. Так як минулого року, в тому самому часі стейт Ню Джерзі навістили великі повені, так тепер панує там виїмкова посуха, яка примусила губернатора вже у квітні проголосити критичний стан та обмежити вживання води.

ВІД ЧАСУ ЗАКІНЧЕННЯ, в'єтнамської війни проминуло 10 років і за ті роки до ЗСА приїхало на постійно 467,000 в'єтнамців. Як стверджують однак їхні організації, в'єтнамським поселенцям в ЗСА в більшості є дуже важко пристосуватися до життя в цій країні і їхні життьові обставини куде важчі, як вони цього сподівалися.

ГОЛОВА ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ торгівлі Джеймс Міллер остерігає тепер тих, що оголошують пиття алкогольних напитків, що комісія буде дуже точно ці оголошення провіряти, щоб не було там ніяких натяків на можливість уживання алкоголю серед молоді, для якої вік тепер у дозволі продажу алкоголю підносять майже у всіх стейтах.

УРЯД В ЛИВАНІ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ

Бейрут, Ливан. — Прем'єр-міністер ливанського уряду Рашід Карамі зголосив президентові тієї країни Баширові Ґемаєлеві свою і свого уряду резиґнацію після того, як в Бейруті знову розгорілася міжфракційна війна і там загинуло 29 осіб і сотні, переважно цивільних осіб, були поранені в наслідок 15-годинної безнастанної стрілянини на вулицях міста.

Вміжчасі у Сідоні, південній частині Ливану, християнська міліція, яка отримує матеріяльну і моральну підтримку від Ізраїля, вже 20-ий день веде бої з мусулманами, переважно з племени шіїтів, в наслідок яких 83 особи загинули, сотні зазнали поранення, а тисячі втратили свої помешкання.

У висліді цих систематичних боїв між поодинокими фракціями, які знайшли собі своїх протекторів, уряд не може виконувати своєї праці і прем'єр Карамі вважає, що його уряд вже не спроможний зарадити лихові, а вже в ніякому разі спричинитися до припинення боїв і злагіднення ворожнечі між фракціями. Він свідомий того, що димісія уряду під теперішню пору тільки поглибить існуючу політичну кризу, але він надіється, що може сама зміна існуючої системи правління зможе зарадити лихові. „Як ми можемо пояснити цивілізованому світові, — заявив прем'єр-міністер Р. Карамі, — що ми самі, власними руками, нищимо свою країну і перетворюємо в грузи столицю Ливану". Він вибачився при тому перед власним народом, що в такій критичній хвилині він резиґнує з голови уряду і висловив надію, що ті, які зорієнтовані в ситуації, зрозуміють його інтенцію.

Пізніше офіційне урядове радіо в Бейруті повідомило, що Карамі погодився виконувати функцію прем'єр-міністра, аж до часу покликання нового прем'єра і сформування нового уряду, що в існуючій ситуації буде тяжко зреалізувати.

У Вашінґтоні речник Державного департаменту Бернард Калб заявив, що резиґнація Р. Карамі наступила в дуже критичній хвилині і в часі, коли інші сусідні держави світу, в тому числі також З'єднані Стейти Америки, намагаються знайти формулу замирення на Близькому Сході. Він подав, що Уряд ЗСА затривожений посиленням піжфракційної боротьби і численними жертвами у Бейруті і в південній частині Ливану.

В СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ ГОСНІ МУБАРАК зустінувся з амбасадором Ізраїля в Каїро Езером Вайцманом і розмовляв з ним на протязі двох годин. Головною темою розмови були справи Ливану, мирової ініціятиви президента Роналда Реґена і йорданського короля Гуссейна, яка включає також до переговорів речників Палестинської Визвольної Організації під керівництвом Ясіра Арафата. Політичні спостерігачі не виключають, що вже в найближчому майбутньому може дійти до другої з черги зустрічі на вершинах між Г. Мубараком і прем'єр-міністром Ізраїля Шімоном Перезом.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Ірану Алі Акбар Веліяті заявив кореспондентам, що принаймні 4,600 іранських вояків загинули від хемічної зброї, яку продовжує вживати у війні Ірак. Це своє обвинувачення він повторив на конференції 40-ка держав, які займаються справами розброєння в Женеві, Швайцарія. Остання атака хемічною зброєю іранських військових частин відбулася 8-го квітня ц.р., і то під час візити генерального секретаря Об'єднаних Націй Гавіє Переза де-Куеяра, який прибув до Багдаду з мировою місією.

ЯПОНСЬКІ ДЖЕРЕЛА ПОВІДОМИЛИ, що група совєтських воєнних кораблів, на чолі з літаконосцем „Новосибірськ", переїхали біля берегів японського острова Гоккаїдо і взяли курс до совєтської військово-морської бази у Владивостоку. Японія занепокоєна такими маневрами совєтських кораблів, які, очевидно, не повідомляють заздалегідь Японію про переїзд, а крім того їхні бомбовики і джетові літаки перелітають часто понад японськими островами до Північної Кореї.

ЕТІОПІЯ ВСЕ ЩЕ КАРАЄ голодом своє власне „непокірне" населення у двох провінціях, які ведуть збройну боротьбу з центральним урядом. У провінціях Ерітрея і Тіґре голодує принаймні один мільйон осіб і, не зважаючи на те, що харчів доставлено до Етіопії подостатком, комуністичний уряд вживає харчі, як зброю і голодом виморює непокірних, користуючись мабуть відомою практикою своїх протекторів із Совєтського Союзу. Офіційні речники Об'єднаних Націй підтвердили ці інформації. Державний департамент ЗСА висловив своє неґодування такою політикою уряду Етіопії і заявив, що ЗСА будуть приглядатися до зумисного голодомору населення у північних провінціях тієї країни, яке вмирає з голоду, тільки тому, що воно не бажає прийняти накинутої йому комуністичної влади. Судан є одинокою країною, через яку населення згаданих провінцій може отримати харчові достави.

НОВА ЗЕЛЯНДІЯ ФАКТИЧНО перестала бути членом оборонного союзу АНСУС через конфлікт з Вашінґтоном і впертість свого уряду, який веде гостру антинуклеарну політику. Лейбористи Нової Зеляндії кажуть, що вони обійдуться без американської допомоги, а якщо буде потрібно то вони звернуться за допомогою до інших країн. Очевидно, натяк на „інших" говорить сам за себе і це є доказом, як самі західні країни допомагають Москві втягати їх в свою орбіту, - кажуть деякі політичні аналітики. В союзі залишились тільки дві країни - ЗСА і Австралія, яка тісно співпрацює з Америкою в кожному відношенні. Обидві країни заявили, що Нова Зеляндія кожночасно може повернутися до союзу, як тільки злагіднить свою політику у відношенні до озброєння і дасть дозвіл для американських і австралійських кораблів причалювати час від часу до своїх портів. Однак це може статися тільки тоді, як в тій країні наступить зміна уряду.

СОВЄТСЬКЕ АҐЕНТСТВО ТАСС повідомило, що совєтські спутники запущені в орбіту ще в кінці минулого року з метою нагляду над летом комети Гейлі, виконали завдання. Вони передали на землю багато цікавих інформацій, які тепер вивчатимуть вчені, що досліджують всесвіт.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 14-го квітня ц.р., до Оттави в канаду прибув з офіційною візитою румунський президент і генеральний секретар компартії Ніколае Чаушеску. Політичні спостерігачі здогадуються, що метою його приїзду є переконати канадський уряд, щоб він продав Румунії нуклеарну технологію і готові реактори. Крім Оттави Чаушеску відвідає також інші міста Канади, в тому числі Торонто і Монтреаль.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американський конґресмен дістав „научку" в Москві

Як відомо, в Москві перебувала група американських конґресменів під проводом спікера Палати Репрезентантів Томаса О'Нілла, конґресмена з Массачусеттс. Він був частим і гострим критиком політики президента Реґена у відношенні до Совєтського Союзу.

Під час відвідин совєтських „депутатів" до Америки під проводом нашого політичного „малороса" Володимира Щербицького, О'Нілл грав першу ролю у його вітанні. Часто той старий і битий ірляндський політик давав до зрозуміння американцям, що „совєти-росіяни — не є вовками", але людьми, гордими зі своєї „батьківщини" СССР і зі своєї ролі у світовій політиці. О'Нілл часто критикував президента Реґена за його „антисовєтську реторику" і взагалі за його обурюючу й неґативну поставу до СССР.

У Москві О'Нілл мав чотиригодинну конференцію з Міхаїлом Ґорбачовим, але у противагу до ентузіязму О'Нілла у Вашінґтоні при зустрічі з Ґорбачовим, — у Москві ситуація була куди інакшою. Хоч О'Нілл конферував із совєтським лідером довший час його враження було наскрізь „мінорне", якщо не неґативне.

Темою розмов були такі справи як дискусії про контролю зброєнь, права людини, тощо. На всі ці питання совєтські провідники мають одну й стандартну відповідь, „СССР не має проблем прав людини", бо громадяни СССР „втішаються всіми людськими і горожанськими правами!"

Конґресмен О'Нілл також зустрів шістьох совєтських громадян, які одружилися, чи повиходили заміж за американських громадян, а яких совєтський уряд не хоче випустити із СССР.

Він також мав довшу розмову зі совєтським міністром закордонних справ А. Ґромиком про різні аспекти совєтсько-американських відносин; ця дискусія, за словами американського конґресмена, була „дуже гаряча, але щира й одверта".

Мабуть на пункті культурних вимін обидві сторони знайшли деяку спільну мову до певних меж: совєти хочуть тих вимін для корисного вжитку, тоді коли американці уважають їх як засіб для закріплення совєтсько-американської співпраці.

Але якби не було конґресмен О'Нілл з великим розчаруванням закінчив свою розмову з американськими кореспондентами в Москві, кажучи, — „що ми не чули про будь-які більші зміни в совєтській політиці у тих справах", в яких американці та їхні европейські союзники особливо зацікавлені.

Наш конґресмен-оптиміст повинен би винести певні логічні висновки щодо такої тактики: у Вашінґтоні совєтські дипломати усміхаються та „потакують" американцям, але у Москві вони кріпко держать свою лінію у переконанні, що раніше чи пізніше вони зуміють переконати американців про „правильність" їхньої політики.

Степан Женецький

„БОЛГАРИЗАЦІЯ" ТУРЕЦЬКОЇ МЕНШИНИ

Нам, українцям, одбре відоме слово русифікація, цей термін означає, що росіяни намагаються всякими способами, добровільно і примусово — навчанням російської мови в школах від садочків почавши, висміюванням української мови, як мови простолюддя, а останньо, як „бандерівської" мови тощо — перемінити нас українців, у росіян. Робили вони це тоді, коли Росія була під владою царів, продовжують вони це робити й тепер, коли совєтським Союзом правлять російські нібито комуністи-інтернаціоналісти, які є насправді, заїлими російськими нацистами, шовіністами-фашистами.

Та виявляється, що росіяни — це не єдиний народ у світі, який намагається винародовити, зрусифікувати нас, українців, та інші поневолені ними народи. У цьому нелюдяному, народовбивчому ділі росіяни мають „товаришів" праці — болгарів. В останньому часі світова преса широко розписується про те, що також комуністична Болгарія започаткувала намагання (мабуть болгарські комуністи взяли собі приклад від своїх „визволителів" від турків) насильно „болгаризувати" свою турецьку меншину. В Болгарії, населення якої нараховує біля 8 мільйонів, проживає приблизно 1 мільйон турків, які розмовляють турецькою мовою, визнають моххамеданську віру і заховують турецькі звичаї. Вони проживають у південній частині Болгарії в околицях міста Курджали і в північній Добрудджі. І саме тих турків, — як подає турецька, а за нею пише світова преса, — болгарські комуністи постановили насильно „болгаризувати", тобто перемінити їх у болгар.

За вістками турецької преси, ця „болгаризація" болгарських турків відбувається насильно: її проводить болгарське військо. Турецькі джерела подають, що болгарське військо оточує турецькі оселі і, налякавши їх танками, гелікоптерами і гарматами, наказує їм змінювати свої турецькі імена, на слов'янські: замість турецьких імен — Ізмаїлів, Магметів і Дженгісів, наказують їм приймати слов'янські імена: Іванів, Михаїлів, Григорів...

Болгарські комуністи, фашисти-шовіністи, твердять, що ця „болгаризація" турків у Болгарії, приходить, нібито „мирним" способом; знову ж турецькі джерела подають, що від того добровільного і „мирного" способу „болгаризації", згинуло біля 5,000 турків. Що ж, росіяни також брехливо твердять, що, мовляв, українці рівнож „добровільно" русифікуються, але як ця „добровільність" насправді виглядає — всі ми прекрасно знаємо...

Переслідувана національно турецька меншина в комуністичній Болгарії находиться в значно кращому положенні, як національно переслідувані українці в Совєтському Союзі. В той час, коли проти насильної русифікації України протестують тільки українці у вільному світі, а світова преса цю нашу велику трагедію майже несовісно промовчує, і тільки в останньому часі в Америці, за президента Реґена, відзиваються слабенькі голоси співчуття (не протести) для нас, — то в обороні переслідуваних підболгарських турків, голосно протестує Туреччина: турецька преса широко пише про ці події, а за нею переповідає ці вістки світова преса і в цей спосіб про долю, чи вірніше, недолю турків у Болгарії довідується світ.

Як подала американська преса, Державний департамент видав у справі насильної болгаризації турків у Болгарії першу публічну заяву. Член державного Секретаріяту Еліот Абрамс заявив у цій справі таке: „Виявляється, що уряд Болгарії рішив денаціоналізувати 1 мільйон населення, що розмовляє турецькою мовою, яке проживає в її кордонах, знищуючи всі його етнічні і культурні різниці".

Щодо числа вбитих турків під час „навертання" болгарських турків на болгар, Абрамс заявив: „Ми не маємо жадної спроможности перевірити це число вбитих ані етнічних турків, ані болгарських вояків чи поліцистів". Він додав, що точність інформацій про ситуацію турків у Болгарії „є важко перевірити".

Турецька преса приносить вістки про переслідування турків у Болгарії кожного дня на протязі минулих трьох місяців, точність яких, одначе, не можна перевірити. Знову ж болгарські власті не допускають закордонних (західніх) журналістів до околиць, де проживає турецьке населення.

Західня преса подала, що уряд Туреччини, під тиском свого населення, яке гостро протестує проти переслідування своїх одновірців, запропонував Болгарії, щоб заключила еміґраційний договір, подібний до того, що був зроблений у 1970-их роках, на підставі якого коло 100,000 болгарських турків перенеслися до Туреччини.

Як подає західня преса, — Болгарія не дуже переймається протестами турецького уряду, а це тому, що Туреччина не має можливости примусити її до пошанування національних прав турецької меншини. Туреччина побирає значну частину електричної енерґії з Болгарії; вона домовилася з совєтським урядом, що буде побирати від неї пальне,

(Закінчення на стор. 4)

К. Крупський

ВЕЛИКДЕНЬ БЕЗ УКРАЇНСЬКИХ ЧАСОПИСІВ

Ще перед тим як людина дісталася на місяць, пошта щорічно доставляла українські газети досить реґулярно. Майже всі святочні видання наших часописів діставалися до читачів у всіх віддалених кінцях розлогої цієї країни вже кілька днів перед Різдвом чи Великоднем. Передплатники наших часописів мали змогу довідатися про зміст послань Владик наших Церков до вірних. Ще перед святами вичитували святочні побажання приятелів і знайомих людей. Читали статті — спогади на святочні теми, що так приємно впроваджували у святочний настрій навіть тих, що жили серед моря чужих людей.

Щорічно наша преса заздалегідь пригадувала читачам про спільну молитву українців на першого листопада, який має для нас і національне і релігійне значення. На превеликий жаль, вже від кількох років наші громади віддалені від своїх осередків, довідуються про цю пригадку на першого листопада, вже після того як перший листопад проминe.

У Великодню Суботу серед доставленої пошти я не знайшов ні одної української газети, не зважаючи на це, що передплачую обидва українські щоденники та кілька тижневиків.

В останньому часі в наших часописах були згадки про те, що пошта дуже погано доставляє часописи. Редакції часописів радять звертатися в цій справі до постмастера, але ті, що вже зверталися, кажуть, що такі заходи зовсім нічого не дають. Коли один передплатник забрав зі собою більше як за тиждень газет „Свободи", і показав їх постмастерові, кажучи, що їх доставлено йому всі разом, то той почав викручуватися тим, що ті газети напевно не були надані реґулярно на пошту. Нічого не допомогло і те, коли той передплатник доказував постмастерові, що він є головним радним установи, яка публікує „Свободу", і що він докладно знає те, що експедиція „Свободи" на пошту відбувається дуже реґулярно.

Другий приклад: колись тижневик „Гомін України" з Торонто з датою середи дістававсь до Денверу завжди в найближчу суботу. На жаль, в останніх роках достава „Гомону України" — дуже погана. Наприклад, при кінці минулого лютого, пошта доставила мені 8-ме число „Гомону України", датоване 20-го лютого. При кінці березня пошта доставила не 9-те число, а 12-те з датою 20-го березня. Через тиждень пошта доставила мені 11-те число з датою 13-го березня, а за кілька днів доставила мені число 13-те з датою 27-го березня, а число 9-те з датою 27-лютого і число 10-те з датою 6-го березня, ще й досі, не добилося до мене.

Я звернув листоноші увагу на таку ненормальну доставу, а він радив мені звернутися в цій справі до постмастера. Помилково було б уважати, що такій ненормальній доставі підлягає тільки та чи інша газета, бо пошта погано доставляє усі українські газети.

Створюється враження, що така недбала достава нашої преси — умисна. Можна припускати, що листоноші мають вільну руку, а радше, мають інструкції трактувати доставу наших часописів так, як їм це подобається. Американські газети і журнали (тижневики) приходять зовсім нормально, і досі мені не траплялося таке, щоб пошта доставила мені разом два різні випуски американського тижневика.

Така страшенно ненормальна поштова достава нашої преси має шкідливий вплив на громадське і релігійне життя. Багато з того, що пише наша преса дістається до читача не на часі. Багато написаного втрачає ефект, а то й вартість. Найвищий час, щоб зробити поважніші протизаходи на високому рівні. Думаємо, що поштовий уряд не повинен практикувати якоїсь дискримінації відносно клієнтів і платників податку, але на практиці виглядає, що пошта вже довший час таке практикує. Щоденно, листоноші приносять всяку незамовлену рекляму, яку відразу треба викидати на смітник, але часописи, за які платиться, доставляють так, як це листоношам подобається. Виходить, що поштові чинники призвичаїлися до усіх наших реклямацій та вперто роблять своє.

Виходить, що хтось з тих, що дають „зелене світло" на таку практику, зовсім фальшиво розуміє ролю української преси, і тому, ми повинні доказати те, що наша преса зовсім не сприяє бандитизмові, злочинам і т.п., на боротьбу з якими Уряд мусить видати великі гроші. Треба доказати, що наша преса сприяє якнайбільш шляхетним цілям.

Покищо я пропоную, щоб усі наші часописи впровадили куток на розі останньої сторінки, де були б такі дані: назва часопису, число дата надання на пошту і місце на вставлення передплатником дати достави.

Зібравши такі дані за якийсь період часу, нам легко буде доказати те, що поштові чинники таки практикують дискримінацію в доставі української преси. Вірю, що багато передплатників радо нотуватимуть дату достави, повитинають ті роги сторінок та доставлять їх там, де буде треба.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Патріярхові Йосифові — поминальний концерт

Зусиллям Українського Патріярхального Товариства в Ню Йорку улаштовано 23-го березня 1985 року в залі Купер Юніон святковий концерт із рідкісно різноманітною мистецько-музичною програмою. Концерт був дуже цікавий і на висоті мистецького позему.

Однак, щоб не кінчати цього огляду прикрим, суспільним дисонансом, належить зразу звернути увагу на дуже болючий випадок. А саме не тільки публіки було обмаль на концерті, але і з оголошених навіть у пресі, дарових квитків для молоді не скористав — дослівно — ніхто. Значить ніхто із нашої молоді не був зацікавлений імпрезою, яка в релігійному і політичному напрямку є числом 1. Відповідальність за це паде не тільки на саму молодь, а і на батьків її. Це ж не 10 літ по смерти Патріярха, адже він щойно відійшов від нас. Що ж буде за 20 років? Моя скромна думка про це неймовірне явище така, що наші люди не читають або зовсім не застановляються, не передумують ні ідей, ні намірів, ні цілей, яким наші вагомі імпрези присвячені. Коли було б інакше, то заля мусіла б тріщати від переповнення.

Саму програму вечора розпочав хор „Думка" під руководінням диригента Семена Комірного, композицією А. Гнатишина „Богородице Діво", з сопрановим сольом Святослави Жили-Качарай. При фортепіяні була тут, як і в дальшому для хору, досвідчена Тетяна Поташко. Ця початкова молитва випала успішно. Солістка, не зважаючи на видиме хвилювання, проспівала своє сольо гарно, особливо з чистотою інтонації. Друга пісня Л. Ревуцького „Ой чого ти почорніло" (слова Шевченка) була виведена певніше і краще як на попередньому концерті Т. Шевченка. Проте хор, чи вибираючись у турне по Европі чи ні, мусить звернути пильну і рішучу увагу на свої унісона. Йдеться тут головно про початок згаданої пісні. Воно ніби здається, що унісоно, де всі співають одним і тим самим тоном, це дуже проста річ. А на ділі воно так не є. Унісоно має свою дійсну красу тільки тоді, коли воно виконане з найбільшим зосередженням, в однім кольорі та в точній тональності. Один фальшивий півтон чи навіть і менше відхилення від чистоти мелодії руйнує всю красу унісону.

Д-р Леонід Рудницький мав справді не довге слово про нашого, невіджалуваного Патріярха, закликаючи всіх брати приклад з цього безсмертного праведника.

Піяністка Юліяна Осінчук, що її ми вже давненько не чули, як солістку, показалась із добірною програмою, яку вона виконала з помітним успіхом. „Канон" Ревуцького був, без сумніву, найвищим осягом її виступу. Не зовсім „взяв" слухачів „Етюд ч. 10" Косенка; зате його „Етюд ч. 7" випав куди корисніше. Тоді, коли для мене був найкращий „Канон", для публіки була Лисенкова „Баркароля — Пливе човен води повен". Юліяна, безумовно йде вгору зі своєю піяністичною зрілістю і мистецькими осягами. Її піяна і піяніссіма в „Баркаролі" мали свій виїмковий вплив на слухачів. Усе таки буде ще кориснішим, коли вона присвячуватиме менше уваги своєму драматизмові і форте, які у неї завжди першорядні, а зосереджуватись буде ще основніше на ніжність тону, прозорість гри і кантилену. Цих бо прикмет у жадного піяніста не може бути забагато.

Ліричне сопрано — зрештою вона і оперова співачка, бо співала опери у Римі та Сполетто — Оленка Геймур проспівала „Аве Марія", буцімто в українськім перекладі Я. Вечора і блискучу лірико-драматичну „Пісню" (сл. Г. Чупринки) муз. Гнатишина. Оцей другий важливий виступ Оленки перед нашою публікою випав дещо слабше, як перший. Передусім завинив тут досить непутящий переклад. Ми чули „Аве Марія" — де ж переклад? — і „Радуйсь Марія" замість „Маріє". Це нова пісня для співачки і вона, співаючи щойно на Шевченківському концерті, психологічно не була ще зовсім приготована до цього, не менш вимогливого виступу. Зате давно опанована „Пісня" була віддана з вервою, музикальністю і переконливістю. Коли б композитор Гнатишин був на залі, він без сумніву, був би захоплений її виконанням. У другій частині Оленка виконала „Царю Небесний" І. Соневицького і „Любіть Україну" (слова Сосюри, не Малишка, як у програмці), музика Фоменка. Знову перша пісня, що голосово була бездоганна, повинна була мати чітку дикцію. Друга виведена ефектовно, з повною красою її темної барви голосу. Піяністичний супровід вела гнучко Дозя Сиґіда.

Дуже цікаво було почути в дальшому ході програми „Арієтту" (Друга частина скрипкового концерту) Людкевича, „Колискову" Стеценка і „Другу українську рапсодію: Думку" Лисенка, в виконанні диригента і скрипаля Андрія Бриттана і піяністки Ю. Осінчук. Я чув Бриттана, як скрипаля дуже давно і від того часу зайшли дуже корисні зміни в його грі. Тон його тепер гарний і чистий, він грає з глибоким відчуттям фрази і повнотою музичного пережиття. Юліяна була ще більше самопевна і свобідна, як у своїй точці. Їхня гра відзначалась споєністю і музикальністю. Принадна „Колискова" була б вийшла навіть краще, коли б там було і піяніссімо. „Рапсодія" виявилась близькою серцям усіх. Вона зацікавлювала теж і з технічної сторони, головно скрипаля.

Опісля пішло тріо в виведенні двох попередніх музик і віольончеліста Нестора Цибрівського: „Три п'єси" Косенка; а саме „Анданте кантабіле", „Престо" і „Анданте кон мольта еспрессіоне", мабуть вперше загране в Ню Йорку, а може і в ЗСА. Взагалі шкода, що виконавці не заподали до програмки таких цікавих даних, як, котрі саме композиції виконували вони вперше в Ню Йорку, ось хоч би „Канон" і інші. Очевидно, що це відноситься і до хору, який завжди повинен відмічати перше виконання. Твір Косенка прозвучав дуже додатньо і залишив по собі тільки побажання: більше таких композицій на наших імпрезах.

Назакінчення вивела „Думка" псалом Шевченка „Чи Ти мене, Боже милий" з музикою Гнатишина та басовим сольом Ігоря Зам'ятого. Треба вважати, що це одна з визначніших композицій Гнатишина. Зам'ятий голосово проспівав сольо особливо добре (хоч він і далі ще розділяє слова віддихом, напр. „ду-шу"). Хор звучав потужно в дальшій частині псальму. „Що то за грім" (слова Б. Лепкого) музика Ф. Колесси (на мішаний хор арр. М. Лев), яку ми вже чули у виконанні цього хору, „влежується" і кращає. „Молитва" з „Кавказу" Шевченка з музикою Людкевича була підходящим закінченням програми. Хор заспівав її з великою свободою і певністю.

Само собою, що ми маємо прекрасний релігійно-національний гимн з музикою Лисенка до слів О. Кониського „Боже Великий, єдиний", який міг би був бути виконаний по закінченні програми. Бож навіщо тоді існує у нас отой чудовий, молитовний гимн? Ми ж його вже цілі літа не чуємо чомусь навіть у церквах. А це ж був концерт присвячений передусім релігійному Велетневі української нації.

Володимир Жила

НАЙБІЛЬШ УКРАЇНСЬКЕ МІСТО В ГАЛИЧИНІ

„Яворівська земля". Регіональний історично-мемуарний збірник. Архів, том XXXVII, за ред. Василя Лева й Володимира Барагури. Ню Йорк-Париж-Сидней-Торонто. Наукове Товариство ім. Шевченка, 1984. Стор. 852.

I.

Серед широкого потоку реґіональної літератури книга „Яворівська земля", безумовно, приверне увагу багатьох читачів. Порівняно з іншими реґіональними виданнями, вона містить значно більшу кількість матеріялів, а в тому добрий десяток ґрунтовних праць, в яких висвітлено чимало важливих питань з галузі історії, літератури, фолькльору та пролито світло на обставини життя і багатогранну кипучу діяльність окремих осередків.

Книга складається з вступу, восьми розділів і англомовного резюме. В короткому вступі Президія реґіонального комітету Яворівщини і Краковеччини формулює завдання збірника, подає основну літературу, якою користувалися автори при писанні статтей та дякує своїм землякам за підтримку й допомогу. Перший розділ не має окремої назви. Сюди ввійшли історична стаття д-ра Миколи Андрусяка та спогади про замітніші події з життя Яворова й Краковця. До цього розділу включено також матеріяли й спогади про села Яворівського повіту. Як і слід було сподіватись, д-р Андрусяк у своїй праці не тільки використав і підсумував дослідження своїх попередників, а й збагатив наші історичні знання новими цікавими спостереженнями та цінними висновками.

Дальші розділи мають такі назви: „Шкільництво, освіта, виховання культура, мистецтво, молодь, жіноцтво", „Економічно-фінансові установи, кооперація, приватні підприємства", „Етнографіял, фолкльор, побут", „Видатні постаті Яворова й Яворівщини", „Життєписи й списки громадсько активних яворівців і не-яворівців діяльних у Яворівщині", „Загальні описи й спогади про Яворів, спогади літературного характеру", „Додаток: Перший з'їзд яворівців на „Союзівці", „Другий з'їзд яворівців".

Чимало уваги приділено в збірнику етнографії, фолкльорові й побутові. На особливу увагу заслуговують перший і третій листи із циклу „Провінція", що їх написав 1944 року д-р Юрій Липа, який тоді працював лікарем у Яворові. Він пише: „Яке ж враження загальне по сто днях побуту тут? Таке, яке в гамарні, там де тужавіє метал. Ми тужавіємо поволі, ми — то значить не тимчасові здобутки, декорація, подробиці, — ми — це значить тип людини" (стор. 582). У третьому листі письменник прекрасно описав ставлення яворівців до своїх дітей. Він пише: „У селян (тутешніх інтеліґентів ще частіше) дитина є боготворена. Подивляння жінки переходить на чоловіка. Часто тут я завважив погляди батьків, повні німого захвату, коли вони дивляться на свою дитину. То є властивий символ життя тих людей, а навіть певна вість для віри — мале дитя з його прикметами" (стор. 584). Основна цінність цих листів лежить у пильній увазі письменника до найхарактерніших виявів життя, які він розглядає з погляду романтичного світовідчування. Добре висвітлені питання людського характеру і його ролі у розвитку громадського життя. Гарне враження справляє стиль листів, який чи не найбільш виразно визначає творчий почерк Юрія Липи. Шкода, тільки, що не скрізь цікаві твердження підкріплені конкретними ілюстраціями.

Маємо ми в цьому розділі й стислу статтю д-ра Василя Лева, „Фолкльор Яворівщини", та 17 гаґілок і риндзівок (стор. 611-623; деякі з нотами), що проливають світло на обставини життя та вказують на багатство народної духової творчости. Д-р Лев є також автором цінної статті „Народна одежа в Яворівщині з-перед Першої світової війни". Напевно багато довелось попрацювати авторові, щоб розказати про одяг минулого, але й гарні його наслідки. Свою оригінальну статтю він кінчає таким підсумком:

> Давня ноша Залужа та Яжева Старого, як і цілої Яворівщини, проста, скромна, невибаглива, але зроблена зі своєрідним смаком, викликувала естетичне враження. Вона достосована до небагатої землі та досить одностайного краєвиду. А все таки зберігала вона в собі ознаки українського народного стилю й форми. Вишивки Яворівщини вже перед Другою світовою війною спопуляризувало „Українське Народне Мистецтво" як прегарні українські зразки. Шкода, що зараз після Першої світової війни селяни, головно молодші, почали закидати свою традиційну ношу і вдягати модну, „панцку", немов би передбачаючи, що після Другої світової війни доведеться насильно зміняти одежу. Не один чи не одна з селян жаліють тієї традиційної, так дорогої серцю одежі. (Стор. 596).

Стаття д-ра Лева поруч з працею Лідії Бурачинської, „Вишивка й вибійка", є влучним дослідженням традиційної ноші. Не можна тут не згадати й статті „Мова Яворівщини", що її написав д-р Василь Лев. Це є спроба мовної характеристики досить вузького терену, де проявляються спадкові спорідненя та нововведення, що зв'язують сучасне з минулим. Таке вивчення говірок та діялектів дуже потрібне для пізнання мовних особливостей терену, їх минулого та їх значення в майбутньому.

Розділ „Видатні постаті Яворова й Яворівщини" є, без сумніву, найціннішою частиною книги. Тут читач знайде багато цікавих нарисів про відомих українських релігійних, політичних і культурних діячів як Митрополит Андрей Шептицький, о. Осип Лозинський, о. Михайло Вербицький, Осип Маковей, Юрій Кміт, Северин Левицький Іван Чмола, Роман Придаткевич, Олександер Харків, Юрій Липа, Володимир Барагура, Василь Лев, Іван Прийма, Омелян Сеник-Грибівський, Олександра Ставнича, Євген Яворівський, та інші. Деякі з цих статтей-нарисів відзначаються великим багатством матеріялу та своєрідністю викладу й заслуговують на детальніше обговорення.

У першому нарисі, присвяченому Митрополитові Андреєві Шептицькому, Петро Ісаїв стисло, в критичному пляні знайомить читача з життям Митрополита та його провідними ідеями: 1) ідея християнської любови ближнього, 2) ідея доброго пастиря, 3) ідея поширення й поглиблення релігійности та піднесення моралі й етики серед українського народу, 4) ідея церковної єдности та 5) національна ідея.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ?

Здібності молодого українця оцінені

Юрій Гаврась

Темпа, Фьорида. — Молодий українець Юрій Гаврась призначений на посаду програмового директора радіостанції Тафт WYNF в Темпі, Фльорида. З приводу цього призначення головний менажер радіостанції в Темпі Дейв Мілнер сказав, що ця радівисильня потребувала „найліпшого програмового директора, власне тому вибір упав на Ю. Гаврася", який, за словами Д. Міллера, користається репутацією надзвичайно здібного фахівця в цій ділянці з попередніх його посад — в Аллентавні, Пенсильванія, а згодом в Баффало, Н.Й., де, працюючи на радіостанціях він підняв їх на вищі рівні.

Юрій Гаврась народився 29-го квітня 1955 року в Бразилії в українській родині Івана й Галини Гаврасів. Коли йому було п'ять місяців родина Гаврасів прибула до Філядельфії, Па., де він закінчив згодом середню школу, і навчався в університеті Пен-стейт на комунікаційному факультеті.

Ще під час навчання в середній школі Юрій закінчив приватно школу Колюмбія Бродкестінґ, а згодом продовжував навчання, „щоб отримати „лайсенс" першої кляси інженера по будові і праці радіостанцій. Школу українознавства закінчив із успіхом при Православній-церкві Св. Покрова. Був пластуном та відбував пластові табори в Іст Четем, Н.Й., де отримав нагороду за плавання. Був активним у школах музики і народних танців, належав до ансамблю „Волошки".

Вся родина Гарасів належить до 422-го Відділу УНС у Філядельфії.

ПОВІДОМЛЕННЯ КУРАТОРІЇ ФОНДУ „ЗЕЛЕНОЇ БУКОВИНИ" у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Кураторія цього фонду, подає до відома, що в роках 1984-85 призначила із своїх фондів внизу показані суми на повищі цілі:

1. Степан Ткачук, письм. із Румунії .... дол.	250.00
2. Даток на видання про „Довбуша"	3,500.00
3. На українське мистецтво у Філядельфії	250.00
4. З'єдинений Укр.-Амер. Доп. Комітет (ЗУАДК) .	250.00
5. Музей СУА в Ню Йорку	100.00
6. Квартальник „Буковина" в Торонто	100.00
7. Центр. Об'єднання Буковинських Українців	100.00
8. Фонд ім. д-ра В. Запозецького	20.00

Разом уділено із Фонду на різні цілі: $ 4,750.00

Слід зазначити, що буковинці — жертвували не тільки на власні, але також і на всеукраїнські цілі та установи.

За Кураторію Фонду:

Ф. Лукіянович **Вол. Гнідий**

Концерт школи Св. Йосафата

Сцена з п'єси „Пісня весни".

У п'ятницю, 1-го березня ц. р., хоч на дворі було ще досить зимно, але до школи св. Йосафата в Пармі, Огайо, загостила весна. „Пісня весни"—так називалася дитяча опера, виконана учнями цієї школи, перемогла всі залишки зими й з'явилась у повному розквіті зі своїми квітами, птахами, комахами та викликала не одну усмішку на обличчях численних присутніх в астродомі школи. Побачивши нашу усміхнену, веселу, заквітчану дітвору, здавалось, що і надворі раптом усе змінилось, потіпліло—настала справжня весна.

Протягом останніх 20 років школа св. Йосафата відома зі своїх концертів, які влаштовує кожного року, хоч і не в цю саму пору. Звичайно, уряджує їх на весні, або пізно восени, підбираючи тоді відповідний до пори року репертуар.

Цьогорічний концерт складався з двох частин. Першу виповнили молодший і старший хори; другу заповнено дитячою оперою. Учні ввійшли до залі марщем—хороводом, починаючи з восьмої кляси й кінчаючи на садочку, діти якого залишилися на сцені та привітали гостей.

Після цього діти садочку виконали пісню „Пізнаймо себе". Всі учні (разом 31) виступили в строях квітів під проводом своєї учительки Оленки Хміляк і, як завжди, зібрали багато гучних оплесків. Слідував молодший хор (133 учні) під проводом учительки співу Зірки Шокалюк, який виконав пісні—„Пісня метелика", „Скаче зайчик", „Звук пісень" та „Ой, місяцю, місяченьку". Їхні дзвінки голоси, що неслися зі щирих дитячих сердець, зіллялись в одну чарівну гармонію та пригадували нам пташині співи колишніх українських гаїв, про які так часто згадують наші письменники й поети.

Потім хор старших учнів (111 учнів) під проводом учительки З. Шокалюк проспівав чотири пісні: „Будуємо стіну", „Взяв би я бандуру", „Прямо іди" та „Поле, поле". Можна було відчути могутність і силу молодости, для якої, як співається у пісні, сходить сонце золоте й відкритий цілий світ. Акомпаньювали хорові учні школи—К. Козак, піяно, Дж. Верба, бубон, Н. Тарнавська—бандура.

Всім цим учням належиться похвала за гарне виконання та здисциплінованість, яку не раз так тяжко осягнути при такій великій кількості дітей.

Слідувала коротка перерва, після якої учні виконали дитячу оперу під назвою „Пісня весни", пера учительки цієї школи Сузанни Телішевської. Ця опера була поставлена перший раз також учнями школи св. Йосафата, 17 років тому. Музику до неї оформив маестро Е. Садовський, який тоді у співпраці з авторкою ставив цю оперу з участю оркестри. Цього разу режисерувала й провадила нею сама авторка С.Телішевська при фортепіяновому акомпаньяменті Ірини Завадівської, колишньої учениці цієї школи.

Поволі відчинилась заслона сцени й з'явилася на ній пишна дівчина-весна, з появою якої почали оживати різнорідні барвисті квіти, уложені півколом на сцені, та своїми співами й танцями правітали красуню весну. По черзі з'являлися на сцені хрущі, бджілки, метелик, жайворонок, комар, родина грибів, жабка, городна й польова рожа й незабудька, які зосібно вітали весну співами. Останнім вийшов на сцену старий розсудливий дуб, який прийшов полагодити деякі проблеми, що виринули серед природи весною.

Всі ці співи поодиноких та збірних виконавців, а ще барвисті строї і танці, створили справжню оперу, в яку авторка ввела мелодії давніх українських пісень та оживила їх. Молодих артистів спонтанно оплескували глядачі, а наостанку, після веселого українського танку, присутні вставши нагородили виконавців довготривалими оплесками. У головних ролях виступали: Христя Лобур—весна, Андрій Панчишин—комар, Тарас Напора—жайворонок, Леся Голубець—жабка, Надя Хміляк—незабудька, Мотря Оришкевич—метелик, Михась Бицко—гриб, Надя Тарнавська—грибиха, Наталя Панчишин—городна рожа, Ляриса Космос—полева рожа, Орест Голубець-дід дуб.

Вимагав цей концерт багато витривалости й праці, як підкреслив парох катедри св. Йосафата о. шамб. М. Ревтюк. Але головне те, що батьки й клівлендська громада зуміла оцінити цей труд, доказом чого була заповнена заля великого астродому. Відмінний був цей концерт ще й тим, що він був першим концертом катедральної школи св. Йосафата, на якому серед священиків був присутній Владика Роберт Москаль.

Належиться велике признання всім виконавцям і щира подяка учительському зборові цієї школи на чолі з директоркою сестрою Варварою. Осібна подяка належиться учителькам: С. Телішевській та З. Шокалюк за провадження концертом; Оленці Хміляк, Христі Головчак, Дарії Кульчицький, Петрусі Романович за допомогу з костюмами й декораціями; матерям Ф. Тарнавській, І. Бицко, Т. Синенькій та іншим за шиття строїв. І вкінці, спеціяльна подяка належиться особам, які не є зв'язані зі школою, але прийшли їй з допомогою, а саме: Ірині Савадівській за музичний супровід до опери; Маркіянові Комічакові за підготову танків; Зенкові Цибикові за звукові апарати, від яких багато залежав успіх цього вечора, який, напевно, залишиться в пам'яті всіх виконавців та присутніх.

Маючи нагоду говорити на концерті з колишніми учнями цієї школи, тепер молодими дорослими людьми мені приємно було почути, що вони радо згадують про своє навчання у школі св. Йосафата, де вони колись брали участь у подібних концертах, вивчали подібні ролі чи пісні, та дуже добре пам'ятають їх і до сьогодні. Такі вислови молодих людей є великою заохотою до дальшої праці з нашою дітворою і самі по собі—вдячністю.

Анна Завадівська

Шевченківська сесія НТШ у Канаді

Кожного року НТШ в Канаді відмічує пам'ять великого Тараса Шевченка Шевченківськими Сесіями, на яких шевченкознавці виносять, мов із життєдайної криниці, скарби Шевченкової творчости та його життя Прометея.

В цьому році, 10-го березня, у Торонто, відбулася Сесія, якою проводив мгр Василь Верига, імпрезовий референт Управи. Сесію відкрив голова НТШ у Канаді д-р Богдан Стебельський.

У програмі Сесії були прочитані три доповіді: „Повісті Тараса Шевченка—занедбана спадщина" д-ра Олександри Копач; „Тарас Шевченко та археологія" д-ра Богдана Стебельського і „Поняття багатства у творах Шевченка" інж. Івана Білана.

Авторка першої доповіді д-р О.Копач на вступі сказала, що вивчення Шевченкової творчости далеке ще до завершення, а в ділянці його прози недавно лише започатковане. Повісті поета майже 20 років після його смерти пролежали в архіві Миколи Костомарова. Перший збірник повістей вийшов друком в 1888 році. Тоді розгорнулася полеміка: чому не друковано раніше, чому написані російською мовою, коли й де?

Щодо першого питання подано різні причини. Одною з них було те, що в повістях автор, зображуючи великий комплекс проблематики, засуджує, між іншим, московську окупацію України. Ствердженo також, що всі повісті написав автор на засланні, а по-російськи тому, що, як кажуть, хотів запізнати ширшу громадськість російську з життям України а найбільше правдоподібно тому, що не міг на засланні інакше писати, ніж російською мовою. До нас дійшло 9 повістей з усіх 20-ти. Протягом останнього десятиліття поширюються вони в Польщі в перекладах Є. Єнджеєвича. З цими перекладами почалася нова пожвавлена сторінка історії повістей Тараса Шевченка.

У другій доповіді „Тарас Шевченко та археологія" д-р Б. Стебельський висвітлив мало спопуляризовану ділянку зацікавлень, студій і праці Шевченка в питаннях історії та археології України. Ці зацікавлення і студії випливали з всеобіймаючої творчости поета, місія якого охоплювала цілість життя народу у всіх поколіннях, як нації, що її незалежність і визволення були першочерговими.

Третю доповідь—„Поняття багатства у творах Шевченка"—читав інж. І. Білан. Автор заторкнув проблему функції багатства у державі незалежній і підчиненій чужій владі. Шевченко описував у своїх творах існуючий стан, в Україні і вірив, що повне визволення народу прийде лише тоді, коли усі багатства України служитимуть законним власникам. Т. Шевченко не визнавав права окупантів ані на владу, ані на багатства України. Його постава наскрізь безкомпромісова. Шевченко не ставився вороже до жодної нації як такої, хіба лише в тому відношенні, коли якийсь нарід прямував до визиску України як економічного, так і духовного, що прямує до визиску економічного.

Усі доповіді були цікаві за своїм змістом і проблематикою і викликали жваву виміну думок.

В. Кузів

Шевченківське свято в Брукліні

Бруклин, Н.Й. — Комітет Об'єднаних Організацій і парохія Св. Духа влаштували 3-го березня в шкільній авдиторії Шевченківське свято.

Хор церкви Св. Духа під диригентурою Л. Рейнаровича проспівав американський гимн, „Заповіт" і „Реве та стогне" муз. А. Гнатишина. Глибоко продуману доповідь про значення Т. Шевченка для українського народу виголосив Б. Богуш. Оперний співак Л. Рейнарович проспівав „Ой, чого ти почорніло" М. Лисенка, „Пісня про Дніпро" П. Майбороди, показавши і силу, і мягкість свого виробленого бас-баритону.

Діти цілоденної школи виступили з такими декляматіями: К. Купер „Золоті слова" Т. Шевченка; К. Серафин—„Світанок", М. Балицька—„Село"; Т. Серафин-„Захід сонця". Всі діти деклямували гарно і з почуттям, викликавши радість не тільки на обличчях своїх батьків, але й теж своєї учительки Л. Ларсон Т. Шайда і Л. Рейнарович виконали дуети „На високій дуже кручі" А. Гнатишина і „Бандуристе, орле сизий" Я. Орлова, давши максимум експресії і голосової соковитости. Бандуристи Л. Ларсон і З. Бахір виконали „Думи мої" „Зоре моя, вечірная" і „Гей, літа орел", заспівували Т. Шайда і Л. Рейнарович, збираючи рясні оплески. Вони понесли присутніх в думках на широкі степи України. Милою несподіванкою був виступ А. Судик, недавно прибулої з Польщі, яка продеклямувала поему „Кавказ" з великим почуттям і експресією, зворушивши численних слухачів до сліз.

Згаданий вище хор виконав „Світе тихий" Г. Давидовського, „Живи, Україно" М. Гайворонського і „Кант в честь Богдана Хмельницького" О. Кошиця. Прекрасним акомпаньятором під час цілого концерту був проф. Т. Левицький. Концерт був дбайливо підготований, присутні щирими оплесками дякували за окремі точки.

Н. Н.

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 26-го квітня 1985 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, МА, за Блаженної Пам'яті:

д-ра Степана Банаха	о. Петра Мельничука
мґр-а Євгена Копянковського	Ярославу Ніщименко
інж. Романа Коса	Романа Скоробогатого
Марію Кохановську	д-ра Василя Стефурака
	Теодата Школьника

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

Головна Екзекутива Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

В КОЛЬОРАДО ТРАПИЛАСЯ залізнична катастрофа залізниці Емтрак, в якій поранено серйозно 26 осіб, а три загинули. Поїзд вийшов з рейок у гірській та скелястій околиці.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність 10-го березня 1985 р. наш Найдорожчий і Незабутній Батько, Дідо і Прадідо

бл. п. ІВАН ВИННИК

Складаємо щиру подяку Родині, Приятелям, Знайомим і усім тим хто в часі нашого родинного горя і болю, під час хвороби, в день смерти і похоронних відправ, висловив нам співчуття особисто, листовно, телефонічно, за квіти, Служби Божі й пожертви на добродійні цілі в пам'ять Покійного.

Щиро-сердечна подяка Всеч. Отцям: о. Максимові за відслуження панахиди в похоронному заведенні, о. д-р Войнарові за відправлення Богослужби і панахид в церкві св. Покрови в Бронксі, і на цвинтарі св. Хреста в North Arlington, N. J.

Зокрема дякуємо мґр. Миколі Турецькому за прощальні слова від Управи ОбВУА в Ню Йорку, п. Миколі Кавці з Дітройту за зворушливі спогади про Покійного, й Миронові Залуцькому за його прощальне слово, та сотн. Войновському, за прощальні слова на цвинтарі й під час тризни від Вільного Козацтва.

Дякуємо за вінки і квіти, що наспіли від п. Юлі Рудницької, п. Сливки з Дітройту, д-р Крассовського, Компанії W.R. Grace — Evans Chemetics — Darien, Evans Chemetics — Waterloo, Luxo — Portchester, Bettis Westinghouse - Pittsburgh, **приятелям з** Alexander's Dept. Store.

Щира подяка п. Йосифові Сінковському за його поміч та взірцеве переведення похоронних обрядів.

Всім присутнім хто взяв участь у похоронних відправах, та відпровадив Покійного на Вічний Відпочинок, наша безмежно щира подяка.

В пам'ять Покійного зложили:

На Вісті Комбатанта Торонто, Канада.

По 50 дол. — Оксана і Володимир Миськів, д-р Володимир і Ярослава Трембіцькі.

По 25 дол. — Ангелина і Роман Кордуби, Олена і Мирослав Сявавко, Марія і Микола Кавка, Микола Турецький, Ілля і Анна Сливки, Армен і Корнінг Аджемян.

По 20 дол. — Оля і Петро Кулинич, Зіна і Ігор Раковські, Антоніна Савчук.

На Товариство св. Софія:

По 60 дол. — Оксана і Володимир Миськів, працівники Alexander's Dept. Store.

По 25 дол. — Ліда і Володимир Комарницькі, Орися і Роман Винник, (невідомий), Роксоляна і Мирослав Гіль.

По 20 дол. — Наталія і Володимир Коваль, Джон і Мирон Сливка, Сливки, Юлія Криса, Роман Комарницький.

10 дол. — Людвіка Костик.

Разом: 640 00 дол.

Всім жертводавцям наша щира подяка, а Вельмишановному мґр Турецькому вислів признання за переведення збірок у пам'ять Покійного.

Нехай Господь винагородить щедро Своїми ласками.

дочка — ОКСАНА МИСЬКІВ
з мужем ВОЛОДИМИРОМ
син — ОСТАП ВИННИК
з дружиною БОГДАННОЮ
внуки — ПЕТРО, РОКСОЛЯНА, ХРИСТИНА
ВОЛОДИМИР, НАДІЯ, МИХАСЬ
правнуки — СТЕФАН, РЕНЯ, ГРИГОРІЙ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ

коли упокоївся мій Чоловік і наш Тато, Дідо, Прадідо, Шваґро, Дядько і Двоюрідний Брат

СВ. П. АНДРІЙ ТРОХИМОВИЧ ДОНЕЦЬ

Цього дня, 18-го квітня ц. р., о год. 7-ій веч. в українському православному соборі св. Володимира, 6740 Норт 5-та вул., Філядельфія буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій душі Покійного

•

В суботу, 20-го квітня, о годині 12.30 по полудні буде відправлена

ПАНАХИДА

на гробі св.п. АНДРІЯ ДОНЦЯ на цвинтарі св. апостола Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., з поминальним обідом у приміщеннях парафії.

Просимо Рідних, Приятелів і Знайомих приєднатися до наших молитов.

•

У цей сороковий день відходу у Вічність св. п. Андрія Донця хай буде прийнята наша щира подяка за відправу заупокійних обрядів при домовині Покійного в соборі св. Володимира: о. Митратові Михайлові Борисенку, о. митратові Франкові Істочину і о. митратові Миколі Галеті за їхні слова розради для родини та про життєву діяльність Покійного.

Дякуємо парафіяльному хорові ім. О. Кошиця і його диригентові д-рові Савчукові за співання заупокійних відправ. Дякуємо також Церковній Раді за віддання почести своєму кол. титареві та всім парафіянам і присутнім, що прийшли заслати свої молитви до Всевишнього, щоб упокоїв душу Покійного Андрія у Царстві Небесному і всім тим, що зложили квіти при його домовині.

Не знайдемо слів подяки і для тих, що взяли участь у похоронах і тризні 13-го березня в Бавнд Бруку. Головно дякуємо тим, що добрим словом згадали діла й долю Покійного, а саме, о. Франкові Істочину, о. Миколі Галеті, д-р Іванові й Ніні Куйдичам, Ніні Квашинській, Володимирові Козіцькому, д-р Петрові Клюкові і Василеві Парубченкові.

Щиро дякуємо присутнім на тризні і панахиді за пожертви на Службу Божу, Панахиду і за пожертви на „Нев'янучий вінок", що принесли суму 600 дол.

Складаємо подяку братовій Олександрі Донець, що з племінницями і племінниками Покійного та їх чоловіками й дружинами виявили нам родинну поміч. За щиро-сусідську поміч і розраду дякуємо пані Євдокії Трипупенко із родиною і пані Марії Ситник.

Дякуємо нашим сватам пані Галині і Олексієві Воскобійникам, що перервали полагодження важливих справ, а пан Олексій поборовши велику віддаль прибув вшанувати св. п. Андрія.

Я Катерина Донець, дружина Покійного складаю подяку членам моєї родини, що, почавши від найменшого правнука і правнучок, внучок і дочок з чоловіками і зятями за те що відвідали Покійного в останніх днях його життя.

Вкінці складаю щиру подяку і признання д-р Романові Дикому за довголітню медичну і моральну опіку над покійним Андрієм, що продовжило його життя на багато років. Дякую також його співпрацівникові кардіологові д-р Гелвікові з Джермантовн лікарні.

За покійного Андрія Донця хай між нами останеться Вічна Пам'ять!

КАТЕРИНА ДОНЕЦЬ з родиною

Українці в Сан-Ситі

Січень 1985 року був дуже активним місяцем для членів Українського Товариського Клюбу в Сан-Ситі і Сан Ситі-Вест, і Янґтавну, Аризона, бо оце вперше члени нашого Клюбу взяли організовану участь у традиційному тут Міжнародному Дні.

Під нашим патронатом та з участю працівників українського ресторану „Одеса" в гарно прикрашеному кіоску, жінки з цього ресторану одягнені у вишивані блюзочки, продавали українські страви. Успіх цієї імпрези був дуже великий, бо впродовж кількох годин кілька тисяч гостей розкупили всі українські страви.

В рамках ювілею 25-ліття Сан-Ситі відбулась теж у січні ц. р. велика дефіляда з участю понад сто різних місцевих клюбів та товариств, і в ній теж вперше взяла участь українська організована громада. У відкритому автомовілі, прибраному тризубом та синьо-жовтими лентами, їхали жінки у стилізованих народних одягах, а побіч під звуки українських мелодій маршувало українське жіноцтво в буковинській, гуцульській, подільській та полтавській чи київській народних ношах. Багатотисячна публіка нагороджувала їх рясними оплесками.

22-го січня заходами клюбу відбулись урочисті святкові сходини. Доповідь про роковини нашої державности виголосив В. Микитин, а Четвертий Універсал англійською мовою прочитав Петро Янґ.

Останньою умпрезою у січні була спільна просфора з участю 140 осіб Традиційні страви приготовили знову жінки з ресторану „Одеса".

У березні наш клюб вшанував пам'ять Т. Шевченка, а доповідь українською і англійською мовами виголосив гість з Чикаґо проф. Мирослав Семчишин. Гарно подібрані твори по-мистецьки виконала Людмила Янґ.

(В. Д.)

„Болгаризація"...

(Закінчення зі стор. 2)

лінії якого пробігають через болгарську територію; Туреччина також побирає від Болгарії великі оплати за переплив болгарських торговельних кораблів через Дарданелі, до країн Середнього Сходу.

Також стратегічно Туреччина находиться в дуже некорисному положенні відносно Болгарії: вона є ізольована членом Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), кордони якої сусідують з Совєтським Союзом, що є протектором Варшавського Пакту, членом якого є Болгарія. У такій ситуації Туреччина не може загрозити Болгарії мілітарно.

• • •

У зв'язку з „болгаризацією" болгарських турків і русифікацією українців, виходить на яв одна комуністична брехня: як у Совєтському Союзі, так і в Болгарії тепер при владі є комуністи. А знаємо з навчання комунізму, що комунізм — це інтернаціоналізм, тобто заперечення національних вартостей. Комуністи не визнають окремішностей народів. За комуністичним вченням — національні проблеми неважливі, це „пережиток історії".

Виринає питання: чому ж тоді і російські і болгарські комуністи-інтернаціоналісти намагаються, перші „русифікувати", а другі „болгаризувати", інші народи? Якщо російським і болгарським комуністам неважливе національне питання, якщо вони є інтернаціоналістами — то чому вони: росіяни русифікують українців, а болгари болгаризують турків? А це значить, що російські і болгарські комуністи проповідують інтернаціоналізм для інших народів — щоб вони відрікалися своїх національних мов і своїх національних окремішностей — але самі не відрікаються своїх національностей, ба, ще й інші народи насильно перетягають до себе!

Питаємо: чи це є комунізм-інтернаціоналізм? Ні! Це захланний, дикий, фашизм-шовінізм!

Ми, українці, що віками терпимо тиск русифікації від росіян, співчуваємо переслідуваним туркам, що проживають у Болгарії, і бажаємо їм витривалости в боротьбі за їхню рідну мову і національну окремішність.

АҐЕНЦІЯ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ старається переконати будівничих не вживати азбестосу, який є шкідливий для людського здоров'я. При численних захворіннях на рака, де як причину подають затруєння азбестосом, лікування і відшкодування коштує мільйони долярів.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Соціолог в УОКЦентрі

Д-р Олег Воловина

Наука соціології досліджує поведінку людини в різних угрупованнях, включно з етнічними спільнотами Тому вона встряває в людську натуру, її матеріяльні, духові й політичні інтереси та шукає фактів для аналізи й інтерпретації, що дає можливість пізнати соціяльний стан угруповання у певному часі, як також підготовити передбачення на майбутнє, хоч і не займається безпосередньо розв'язкою соціяльних проблем. Найдавніше систематичне мислення про соціяльне, тобто суспільно-громадське життя започаткували грецькі філософи, головно Платон та його учень Аристотель. Хоч останній застосував значно більш реальний підхід, але їхні міркування зводилися радше до логічних дедукцій з певних закладень та ідеалізація соціяльного устрою, в якому вони жили. Властива наука соціології розвинулась щойно в ХУІІІ-ХІХ століттях, тобто в часі появи модерних наук, головно в Західній Европі, коли розпочато аналізувати й інтерпретували соціологічні факти та вживати відповідні методи праці в цій галузі науки.

Соціолог д-р Олег Воловина, спеціяліст по демографічній статистиці при університеті Висконсин, а тепер у Triangle Research Institute в Північній Каролайні загостив в суботу,17-го лютого ц. р. до УОКЦентру в Філядельфії та виголосив особливо цікаву, як також і важливу для української спільноти доповідь на тему „Скільки буде українців у Америці в 2000 році?" Шановний доповідач рівночасно висвітлював на екрані статистичні відомості з перепису населення, охоплюючи, для порівнання, ряд етнічних груп, які прибували в різних часах до З'єднаних Стейтів Америки, та їхню мовну асиміляцію.

За згаданим переписом з 1980 року, є лише 730,056 американців українського походження, хоч за більш авторитетними обрахунками, які зробив д-р Джан Фултон з Бравн університету, українців у З'єднаних Стейтах Америки є аж 1,200,000. Цей перепис також подає, що лише 123,000 (тобто 17 відсотків) українців уживають рідну мову в своїх домах, і це є найбільше збереження своєї мови між всіми слов'янськими еміґрантами зі східньої Европи (але менше ніж вірмени і портуґальці), що й є виявом найменшого числа мішаних подруж, хоч є вже 48 відсотків, тобто майже половина. Коли не брати до уваги мішаних подруж, то 32 відсотки (а не 17) українців уживають свою рідну мову у домашніх розмовах. Між іншим, згідно з переписом, українські жінки вживають українську мову на 18 відсотків більше ніж чоловіки, за що їм висловлене особливе признання, бож вони поважно сповільняють як мовну, так і національну асиміляцію української спільноти на американському континенті.

Властиво, діти сприймають мову дуже легко, треба лише з ними постійно говорити по-українськи та подбати, щоб вони тою ж мовою відповідали, бо за висловом шановного прелеґента, є чимало дітей, які добре читають і пишуть, а мають труднощі в говоренні. Церква, молодечі організації та навіть суботні школи,—продовжував д-р Воловина,—виконують лише допоміжне завдання у навчанні дітей рідної мови. Властиво, навчити мови є здається найкращим подарунком батьків для своїх дітей, що дає їм ключ до розуміння слов'янських та легшого вивчання чужих мов взагалі, особливо, у вищих учбових закладах. Отже, добробут і свобода, що дає Америка, не повинні спричинюватись до збайдужіння батьківських обов'язків супроти своїх дітей, української спільноти, як і країни поселення, де на знавців чужих мов є постійний попит та можливості одержання кращого затруднення.

Припускаючи, що умовини життя української спільноти будуть приблизно ті самі, як і загально-американські (кількість народжень, смертність) і не буде нової іміграції з України, д-р Воловина подає, що зі згаданих 123,000 українців (за переписом 1980 р.) залишиться приблизно 79,000 у 2,000 році та 41,000 в 2,020 році на терені З'єднаних Стейтів Америки, що будуть ще говорити рідною мовою. Правда, доповідач сказав, що великі скупчення українських поселень як, наприклад, в околицях Ню Йорку, Чикаґо, Філядельфії і т. п. зі своїми школами, організаціями та проявами на громадсько-культурному полі, творять великий опір мовній асиміляції, що може поважно змінити подані статистичні передбачення.

Можливості великого занику української мови причинились до песимістичного настрою. Д-р Олександер Черник, незамінимий голова Українського Культурно-Освітнього Центру та керівник цього незабутнього вечора, попросив проф. А. Кіпу й проф. В. Бандеру висловити свої думки відносно згаданої ситуації.

Опісля почались численні запити й дискусія та різні пропозиції для скріплення українського шкільництва, апелюючи тим самим до шкільних рад на американському континенті (бо не лише деякі школи перестали існувати, але й число учнів у клясах маліє), українських батьків, молодечих організацій та української спільноти взагалі. Були заклики зменшити безконечні полемічні дописи до української преси і замінити їх статтями з літератури, історії та української культури, і то як в українських, так і англомовних часописах, та подбати про збільшення передплатників преси, яка для осіб віддалених від головних осередків української спільноти, є майже єдиним зв'язком з українством.

Доповідь була на високому рівні й є бажання сподіватись, що демографічна праця д-ра Олега Воловини про українське поселення в Америці буде в короткому часі видана та знайде місце в книгарнях і на полицях у бібліотеках.

Закриваючи цей небуденний вечір, д-р Черник пригадав про майбутні доповіді та повідомив, що бібліотека при УКОЦентрі збагатилася цінними виданнями й давніми актами, які передала старша українська іміграція, що прибула до Філядельфії в кінці ХІХ та на початку ХХ століть.

М. П.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" у фіналі за чашу Ню Джерзі

Добігають до кінця розгривки в копаному м'ячі за чашу Ню Джерзі, в яких в цьому сезоні взяли участь 22 найкращі клюби з шести різних ліґ.

Остаточно залишилися чотири півфіналісти, які в неділю, 17-го березня ц.р., відбули елімінаційні змагання в тому числі „Ч. Січ" з німецьким клюбом „Юніон Ленсерс", репрезентантом І-ої дивізії Космополітальної Ліґи, колишнім чемпіоном і віцечемпіоном ЗСА. Як вже подано вище, „Ч. Січ" елімінувала цього грізного суперника, сухим вислідом 2:0. Звітова зустріч пройшла гостро й безкомпромісово. Гостроту, що в окремих випадках переходила межі правил гри, проявляли головно „імпортовані" з Шотляндії і островів Центральної Америки змагуни, що виступають в цьому німецькому клюбі.

Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Брієнза з карного стрілу в 20-ій хвилині, після того, як в одній з акцій нашого нападу оборонець німців брутально звалив на карному полі капітана дружини Андрія Бакуна. Не зважаючи на дальші зусилля обидвох дружин, вислід половини залишився незмінним. Після перерви господарі накинули швидше темпо, але не осягаючи бажаної мети, вдалися до чергових брутальних вчинків, у висліді чого суддя був змушений зупиняти їх жовтою карткою. В 75-ій хвилині Рубалевський провів по правому крилі швидкий рейд, виложив м'яч чоловому стрільцеві нашого нападу Андрієві Бакунові, який, в свою чергу, ефективно вмістив його в сітку воріт німців. Ведучи 2:0 „Січовики" створили ще декілька грізних ситуацій у підворітті господарів, але оборонці та воротар зуміли ліквідувати дальші небезпеки. В свою чергу, німці, особливо в кінцевій фазі зустрічі, завзято атакували, але кожного разу воротар Маріян Хамуляк і оборонці — Ткач, Чижович, Сабо і Зулійо — успішно виконали свої завдання. Добре заграли середня і лінія нападу, Брієнза, Вебер, Рубалевський, А. Бакун, Хмілевський, Торій і Сабрій. В складі були теж Букачевський і Ромійо. Провідник В. Бакун.

(от)

УСК Ню Йорк — Турецький С.К. 2:3

Були це перші змагання весняної рунди копаного м'яча ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що їх відбула перша дружина з цим сильним турецьким клюбом у неділю, 10-го березня ц.р. Вже до половини вислід був 2:2. Ведення здобули турки, вирівняння для УСК-у — Караско і Мартінез. Після перерви наша дружина мала перевагу, але наш напад не зумів використати добрі можливості здобути чергові ґолі.

В 78-ій хвилині в одній із контратак суперники успішно закінчили здобуттям, як пізніше показалося, переможнього ґоля. Склад першої дружини УСК-у: Ксавір Нюгоф, Паласійо, Альвез, Мицак, Жовтий, Караско, Мартінез, Зінкевич, Вербицький, Коваленко, Чарний, Гупало. Провідник Стефан Коваленко.

(ск)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

„Дніпро" Дніпропетровське-Бордо (Франція) — 1:1

Були це чвертьфінальні змагання за чашу Европи, в яких цей український клюб на виїзді у Франції здобув нічию 1:1. Відплатні змагання відбудуться в Україні правдоподібно, на стадіоні в Кривому Розі. Окупанти України не допускають чужинців до Дніпропетровська і тому „Дніпро" мусить відбувати міжнародні змагання поза своїм містом. Згідно з повідомленням кореспондента Ройтер Дерека Паара, героєм змагань вийшов воротар „Дніпра" Сергій Краковський, який оборонив ряд небезпечних стрілів чолового напасника чемпіона Франції, Бернарда Лякомба, і особливо карний стріл відомого у світі копаного м'яча німецького футболіста Дітера Мюлера, який у сучасну пору виступає в складі тієї чолової дружини Франції.

Ведення для Бордо в 10-ій хвилині здобув Лякомб, але три хвилини перед перервою Володимир Лютий зумів вирівняти вислід 1:1. Склад „Дніпра" в цих міжнародних змаганнях був такий: Краковський, Башкіров, Вишневський, Лисенко, Пучков, Багмут, Кузнєцов, Лютий, Ділай, Протасів, Кулинич, Таран.

Варто відмітити, що цим разом кореспондент аґентства Ройтерс, Дерек Паар, правильно зазначив, що це змагалася українська дружина. Недавно інший англійський кореспондент того ж аґентства в кореспонденції до тижневика „Сакер Вік" про висліди змагань за чаші Европи назвав „Дніпро" і білоруський клюб „Динамо" Мінськ „російськими" дружинами. На цю помилку звернула увагу редакції „Сакер Вік" і його кореспондентові Управа УСВТ „Чорноморська Січ" у відкритому листі, підписаному секретарем Т-ва О. Трушем, що був опублікований в цьому журналі 10-го січня ц.р. Від того часу в згадках про виступи дружин з СССР „Сакер Вік" називає їх „совєт" і навіть зазначує, як вже згадано, їх правильну національність.

Висліди змагань українських клюбів

Вже розпочався новий сезон у вищій лізі СССР, у якій виступають п'ять найкращих українських клюбів. У перших змаганнях сезону київський клюб „Динамо" переміг „Чорноморець" з Одеси 3:2. Донецький „Шахтар" відбув вже дві зустрічі: вдома в Донецьку переміг „Торпедо" Кутаїсі — 4:1 і зазнав високої поразки в столиці Грузії з місцевим клюбом „Динамо" 0:5. В своїх других змаганнях „Чорноморець" переміг інший український клюб „Металіста" з Харкова вислідом 4:3.

НЕ ТА СПІВАЧКА

У рубриці на „Мистецькі теми" у статті Теодора Терена-Юськова п.з. „Концерт Марти Кокольської в УІА („Свобода", ч. 68, 11-го квітня ц.р.) треба читати: О.Руснак з Мюнхену, Евгенія Зарицька і Міро Скала-Старицький з Парижу приїхали зі своїми концертами (тут згадую тільки важливіші), І. Маланюк з Відня (концерт у Дітройті тільки)..."

— Ред.

НЕ В „УКРАЇНСЬКОМУ", А В „НАШОМУ СЛОВІ"

Автор статті „Польська преса про українсько-польські взаємини" („Свобода", ч. 62, 2-го квітня ц.р.) інформує, що газета називається „Наше Слово", а не „Українське Слово".

Як теж у статті Володимира Жили п.з. „Михайло Марунчак" („Свобода", ч. 61, z 30-го березня ц.р.) помилково надруковано: „Змагання за незалежність української держави в Канаді". Має бути: „Змагання за незалежність Української Церкви в Канаді" — Ред:

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА КОВАЛЬ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 8-го грудня 1984 року на 62-му році життя. Нар. 1922 року в Синевіцку Вижнім, пов. Стрий, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Юлію, дочку Мирославу з мужем Славком Дуткевичем і Діяну з мужем Юрієм Ростковичем та дітьми Марком і Наталкою. Похорон відбувся 11-го грудня 1984 року на цвинтарі Вайт Чепел у Трой, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

СТЕПАН ШУЛЬГАЧ, член УНС Відд. 245-го Т-ва „Запорозька Січ" в Трентоні, Н. Дж., помер 9-го грудня 1984 року на 84-му році життя. Нар. 1899 року на Полтавщині, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку синів Олександра в Україні з родиною і Івана з родиною в Трентоні, Н.Дж. Похорон відбувся 12-го грудня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Мартиненко, секр.

ВАСИЛЬ К. ТОМАС, член УНС Відд. 24-го ім. св. Григорія в Ренкіні, Па., помер 13-го грудня 1984 року на 35-му році життя. Нар. 14-го червня 1949 року в Свисвейл, Па. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Джуді, матір Марію, двоє дітей, брата і дві сестри. Похорон відбувся 17-го грудня 1984 року в Піттсбурґу, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефан Щур, секр.

АННА ПЕТРОВСЬКА, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка у Пассейку, Н.Дж., померла 13-го грудня 1984 року на 81-му році життя. Покійна нар. 16-го липня 1903 року в селі Військо, пов. Перемишль, Зах Україна. Членом УНС стала 1968 року. Залишила у смутку дві доньки, Евгенію Команецьку і Ольгу Пелтишин з мужем Миколаєм; 4-ох внуків: Зенона і Ігоря з родинами та Володимира й Івана; внучку Данну, та чотири правнучки: Марію, Оленку, Андріяну і Лесю. Три сестри в Україні: Марію, Пелагію і Стефанію з родинами. Похорон відбувся 17-го грудня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Блиха, секр.

ІРИНА ДЯЧУН, член УНС Відд. 473-го ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада. Померла 14-го грудня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1908 року в Тернополі, Україна. Членом УНС стала 1963 року. Залишила у смутку доньок Олю Пушку й Дарку Горбачевську та сина Василя з Родинами. Похорон відбувся 18-го грудня 1984 року на цвинтарі православної церкви в Отаві.

Вічна Їй Пам'ять!
Віра Баніт, секр.

ЛЕВ ГОЛІНАТИЙ, член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик" в Нюарку, Н.Дж., помер 4-го грудня 1984 року на 87-му році життя. Нар. 1897року в Надорожній, Товмацького повіту, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Лідію, дочки Марійку й Таїсу, сина Миколу з родиною, трьох внуків і численну дальшу родину. Похорон відбувся 8-го грудня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Р. Лапичак, секр.

АЛОЙЗ КСЯКЕВИЧ, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., помер 6-го грудня 1984 року на 62-му році життя. Нар. 17-го червня 1922 року в Польщі. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Ярославу і сина Кеннета Ковіса. Похорон відбувся 8-го грудня 1984 року на цвинтарі Гейтс оф Гейвен у Валгалля, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Мирон Заліпський, секр.

МИРОСЛАВ КІНАШ, член УНС Відд. 175-го ім. св. Миколая в Дітройті, Миш., помер 7-го грудня 1984 року на 71-му році життя. Народився 1912 року в Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Ядвиги, в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Базюк, секр.

ТУХЛІНОВИЧ ПАНЬКО, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 18-го грудня 1984 року на 81-му році життя. Нар. 1903 року в селі Солоне, Заліщики, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Надю з мужем Тарасом Дудуном, внуками: Данком з дружиною Надею, Михайлом і Діяною. Похорон відбувся 22-го грудня 1984 року на цвинтарі Каділляк Меморіял Іст в Мавнт Клеменс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ТЕРЕСА (Юрчишин) КОСТІВ член УНС Відд. 253-го ім. Івана Франка в Лудлов, Масс., померла 6-го грудня 1984 року на 89-му році життя. Нар. 9-го березня 1895 року в селі Копанка, Україна. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку синів Олександра, Стефана і Володимира; дочок: Стеллю Екімович і Анну Касек; одну внучку і одну правнучку. Похорон відбувся 10-го грудня 1984 року на цвинтарі Овк Ґров у Спрінґфілді, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Гаврилців, секр.

МАРІЯ ЯРОШ, член УНС Відд. 248-го ім. Б. Хмельницького в Ковтсвіллі, Па., померла 3-го грудня 1984 року на 75-му році життя. Нар. 16-го лютого 1909 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку племінницю Христину Шутович і її матір Аліцію Анну. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Ірена Пашесник, секр.

МАРІЯ ЯЦИК, член УНС Відд. 156-го ім. Тараса Шевченка в Бруклевен, Па., померла 3-го грудня 1984 року на 84-му році життя. Нар. 29-го липня 1900 року в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку мужа Михайла, сестру Анну Сващак в Україні; синів: Василя, Андрія, Петра і Миколу; дочок: Фей Бірд і Анну Плата. Похорон відбувся 6-го грудня 1984 року на цвинтарі Честер Рурал ін Честер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Новак, секр.